

> Retouradres Postbus 18601 2502 EP Den Haag

Staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Slagvaardige overheid
De heer E. van der Burg

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw dr. R.M. Letschert

Datum	Pagina	Kenmerk
19 maart 2026	1 van 3	2026-0000129681

Betreft
Reactie op meerjarenplan openbaarheid en informatiehuishouding 2026-2030

Geachte heer Van der Burg en mevrouw Letschert,

Allereerst wil ik u namens het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI) van harte feliciteren met uw benoeming. U heeft binnen het kabinet allebei de taak om de informatiehuishouding van de overheid te verbeteren. Daarbij heeft de staatssecretaris nog de bijzondere verantwoordelijkheid voor een slagvaardige overheid en een snellere en betere uitvoering van de Wet open overheid. Goed informatiemanagement klinkt daarbij wellicht een beetje saai en is vanuit zichzelf niet snel urgent of zichtbaar, maar is een belangrijke voorwaarde om slagvaardig en betrouwbaar te kunnen zijn. Dit vraagt om stevig leiderschap, duidelijke keuzes en een stem die het belang continue uitdraagt en vooruithelpt.

Wij maken ons zorgen over de omstandigheden waaronder het werk aan deze opgave de komende jaren voortgezet zal worden. Daarom ontvangt u deze brief, als eerste reactie op het Meerjarenplan Openbaarheid en Informatiehuishouding 2026-2030¹ waarover wij op grond van de Wet open overheid adviseren.

Onze boodschap

Sla de handen ineen, pak samen de regie en geef landelijk richting en ondersteuning.

---

¹ [Kamerbrief bij meerjarenplannen digitale informatiehuishouding en openbaarheid 2026-2030 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Informatie als grondstof voor een slagvaardige en open overheid

Er wordt, ook door ons, hoopvol gekeken naar het nieuwe kabinet voor de oplossing van grote maatschappelijke uitdagingen als stikstof, migratie, investeringsklimaat, woningbouw, ondermijning en slagvaardige overheid. Daarbij is het noodzakelijk dat iedereen kan beschikken over de juiste informatie. Informatie die bestuurders en politici in staat stelt de best mogelijke besluiten te nemen, ook als onomstreden oplossingen ontbreken. Informatie die bestuursorganen helpt om die besluiten uit te voeren en te handhaven, of om fouten te herstellen. Informatie die burgers in staat stelt om de overheid te controleren of zich te verweren, en om mee te denken over wat de overheid doet of zou moeten doen. Tot slot is toegang tot overheidsinformatie cruciaal voor onderzoek door journalisten, wetenschappers en alle andere inwoners – van huidige én toekomstige generaties.

Landelijke regie is onmisbaar

Om de informatiehuishouding duurzaam te verbeteren, is landelijke regie, sturing en samenwerking noodzakelijk.² Dit is een van de belangrijkste lessen uit ons rapport [Groundhog Day \(2024\)](#), dat terugblikkt op inspanningen in de afgelopen vijfendertig jaar. In onze reactie [Alles is niets](#) op het Meerjarenplan dat liep tot 2025, riepen we de bewindspersonen van BZK en OCW op om hun bevoegdheden te combineren en plannen daadkrachtig en samen met de VNG, IPO en de UvW uit te voeren. Hoewel er zeker enige vooruitgang is,³ moeten we tegelijkertijd constateren dat goede voornemens nog steeds geregeld vastlopen in Haagse discussies. Zo is bijvoorbeeld een werkbare en afgesproken oplossing voor e-mail archivering uit 2018 nog altijd niet volledig ingevoerd bij de ministeries.⁴ Het zijn de gemeenten die hier nu vooroplopen.⁵ Ook andere selectiemethoden binnen de Archiefwet worden onvoldoende toegepast. Hierdoor hopen data en documenten zich op in de systemen, blijft tijdige vernietiging uit en verliezen we het zicht op de informatie die nog wel waarde heeft – voor de overheid en de samenleving.⁶

Een nieuw kabinet heeft bij de start een uitgelezen kans om regie te pakken. Maar daarvoor is het wel noodzakelijk dat alle partijen vanuit een gedeeld perspectief in dezelfde richting werken. Daar ligt een extra uitdaging nu op kabinetsniveau taken en bevoegdheden verder verdeeld lijken te raken, met de komst van een staatssecretaris voor Digitale Economie en Soevereiniteit.⁷

² In eerdere adviezen hebben we verschillende opties aangedragen om daartoe een instantie in het leven te roepen of een functionaris te benoemen. Bron: ACOI-adviezen (o.a. [Alles is niets](#). Advies over meerjarenplannen digitale informatiehuishouding 2024, en Advies over Regeringscommissaris Informatiehuishouding, 2024)

³ Zie [Kwartaalrapportages Open Overheid Rijksoverheid](#) voor de voortgang van plannen bij de Rijksoverheid. Voor de decentrale overheden meten VNG, IPO en de UvW elk jaar de voortgang waarbij ze alle drie dezelfde indicatoren en methodiek gebruiken: [Monitor 2025 VNG](#), [Monitor 2025 IPO](#), [Monitor 2025 UvW](#).

⁴ [Vraag en antwoordsessie 29 sept 2025 Rijksprogramma Duurzame Digitale Informatiehuishouding](#).

⁵ Volgens de [Selectielijst e-mailbewaring gemeentelijke en intergemeentelijke organen 2024](#) is automatische bewaring van e-mailberichten in mailboxen volgens de sleutelfunctiemethodiek vanaf 1 januari 2024 van toepassing op 112 gemeenten en 26 gemeenschappelijke regelingen. Voor de Rijksoverheid heeft het Nationaal Archief wel een modelselectielijst gemaakt maar die is nog niet overgenomen voor zover wij weten.

⁶ [Zie brief aan minister BZK bij advies ACOI over archivering concepten 22 januari 2026](#) en de monitors van [VNG 2025](#), p.13; [IPO 2025](#) p. 9, [UvW 2025](#), p.7. en [Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed 2025](#), p. 18.

⁷ Met het aantreden van het nieuwe kabinet zijn drie departementen en bewindspersonen en een veelheid van diensten betrokken bij de informatiehuishouding en openbaarheid van de overheid: OCW gaat over de Archiefwet en het mediabeleid (o.a. positie journalistiek), de landelijke Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed en het Nationaal Archief; BZK gaat over een slagvaardige overheid, over de Wet open overheid en via het CIO-stelsel over de informatiehuishouding van de Rijksoverheid. Daarnaast is betrokkenheid van EZ vereist voor de digitale aspecten.

Om succesvol te kunnen zijn op een slagvaardige overheid, is het niet alleen noodzakelijk dat u die regie pakt, maar ook dat u richting en ondersteuning geeft. Een (nieuwe) aanpak op informatiehuishouding moet in ieder geval overheidsbreed zijn, en doelen, deliverables en deadlines koppelen aan consistente financiering en een flexibele organisatie. Een optie is om het MJP-werk te koppelen aan de taskforce slagvaardige overheid die dit kabinet onlangs in het leven heeft geroepen. Helaas ontbreekt de informatiehuishouding, als belangrijke voorwaarde voor een slagvaardige overheid, in zijn geheel in de opdrachtbrief en zijn ook niet alle relevante bewindspersonen in de taskforce betrokken.⁸ Het zou logisch zijn deze omissie te herstellen.

Een andere optie is om nog een stap verder te denken: de taskforce-formule heeft aanknopingspunten in het WRR-rapport [Deskundige overheid](#). De daar geadviseerde aanpak kan op dit punt helpen de doelen van Archiefwet te realiseren, als ook een snellere en betere uitvoering van de Wet open overheid. De Raad zegt dat om “de fruikende verkokering te doorbreken” meer nodig is dan het ad-hoc inrichten van programma- of projectdirecties. Ze beveelt aan te experimenteren met “de inzet van robuuste multidisciplinaire eenheden die langjarig domein overstijgend werken aan grote, strategische opgaven. [...] Zij worden gefinancierd en bemenst vanuit relevante departementen en functioneren onder gedeelde sturing en verantwoordelijkheid van de inhoudelijk meest betrokken bewindslieden, die door harde afspraken ook echt aan elkaar vastgeklonken zijn.” De transitie naar een slagvaardige en transparante overheid is zo'n strategische transitieopgave, of op zijn minst een noodzakelijk deel daarvan. Wij roepen u op om deze oplossingsrichting te verkennen en denken daarover graag met u mee.

Tot slot

Naast het tackelen van deze bestuurlijke opgave blijft het noodzakelijk om ook inhoudelijk de juiste zaken in gang te zetten om de informatiehuishouding van de overheid op orde te brengen. Een belangrijk en bijzonder onderdeel van het Meerjarenplan vormt de generieke Woo-voorziening voor actieve openbaarmaking. Vanwege de urgentie en de problematiek rond dit ICT-project, adviseren wij u over dit onderdeel in een aparte brief. Deze ontvangt u zeer binnenkort.

In onze reactie op het vorige Meerjarenplan en in diverse specifieke (gevraagde) adviezen hebben we voorts al een aantal pragmatische oplossingen voorgesteld op andere onderdelen van het plan. We zien ook dat een aantal stappen gezet zijn. Samen met de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed brengen wij op het moment in kaart wat een zinvol vervolgdadvies is. Graag gaan wij echter eerst met u in overleg hoe de stevige interbestuurlijke regie en samenwerking te realiseren.

Wij kijken er naar uit om daar samen met u mee aan de slag te gaan.

Ineke van Gent
Voorzitter Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding

---

⁸ [Afschrift Opdrachtbrief Ministeriële Taskforce Slagvaardige Overheid, 6 maart 2026.](#)